

8-10-2019

APPLICATION OF MUCH MUTUAL INSTRUCTIONS FOR PREPARING TEACHERS TO TEST DISCIPLINES

Alijon Asimov

Ferghana State University, PhD in physics-mathematics

Muhabbat Abdusalom qizi Mamasaidova

Follow this and additional works at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

Asimov, Alijon and Mamasaidova, Muhabbat Abdusalom qizi (2019) "APPLICATION OF MUCH MUTUAL INSTRUCTIONS FOR PREPARING TEACHERS TO TEST DISCIPLINES," *Scientific Bulletin of Namangan State University*. Vol. 1 : Iss. 4 , Article 47.

Available at: <https://uzjournals.edu.uz/namdu/vol1/iss4/47>

This Article is brought to you for free and open access by 2030 Uzbekistan Research Online. It has been accepted for inclusion in Scientific Bulletin of Namangan State University by an authorized editor of 2030 Uzbekistan Research Online. For more information, please contact sh.erkinov@edu.uz.

APPLICATION OF MUCH MUTUAL INSTRUCTIONS FOR PREPARING TEACHERS TO TEST DISCIPLINES

Cover Page Footnote

???????

Erratum

???????

O'QUVCHILARNI TEST TOPSHIRIQLARIGA TAYYORLASHDA MUAMMOLI VAZIYATLARDAN FOYDALANISH

Asimov Alijon

Farg'ona davlat universiteti, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent

Mamasaidova Muhabbat Abdusalom qizi

Farg'ona davlat universiteti, o'qituvchi

***Annotatsiya.** Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarini test yechishga tayyorlashda muammoli ta'lim va axborot texnologiyalardan foydalanish usullari yoritilgan.*

***Kalit so'zlar:** muammoli ta'lim, test savollari, javob variantlari, axborot texnologiyalari, o'quv dasturi, bilim darajasi, yozma nazorat ishlari, o'quvchilarning o'zlashtirishlari, bilimlarini tekshirish, o'quvchilar tayyorgarligi, to'g'ri javob, noto'g'ri javob.*

ПРИМЕНЕНИЕ МНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ К ИСПЫТАНИЯМ

Асимов Алижон

Фарғона давлат университети, физика-математика фанлари номзоди, доцент

Мамасаидова Муҳаббат Абдусалом қизи

Фарғона давлат университети, ўқитувчи

***Аннотация.** В данной статье освещены способы использования проблемного обучения и инновационных технологий при подготовке учеников младших классов к тестированию.*

***Ключевые слова:** вопросы тестирования, варианты ответов, информационные технологии, учебная программа, уровень знаний, письменная контрольная работа, успеваемости студентов, проверка знаний, подготовленность студентов, правильный вопрос, неправильный вопрос.*

APPLICATION OF MUCH MUTUAL INSTRUCTIONS FOR PREPARING TEACHERS TO TEST DISCIPLINES

Asimov Alijon

Ferghana State University, PhD in physics-mathematics

Mamasaidova Muhabbat Abdusalom qizi

Ferghana State University, teacher

***Abstract:** The article describes how to use problem-based learning and innovative technologies in preparing pupils in primary classes.*

***Key words:** questions of tests, the answer options, information technologies, study program, degree of knowledge, writing control tests, the progress of students, control of knowledge, students preparation, true answer(right),false answer(wrong).*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev 2018 yil dekabr oyidagi Oliy Majlisga murojatnomasida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish va rivojlantirish hamda ta'lim tizimiga innovatsion texnologiyalarni jalb qilish, hozirgi yosh avlodni innovatsion muhit bilan tanishtirish va innovatsion g'oyalar yaratish hozirgi zamonning eng muhim masalalaridan biri ekanligini ta'kidlab o'tdi. Ta'lim tizimini bundanda takomillashtirish hamda ta'limga innovatsion texnologiyalarni olib kirish uchun yangiliklarga chanqoq yoshlar bilan ko'proq shug'ullanishimiz, ular o'rtasida turli xil musobaqalar o'tkazishimiz va eng asosiysi esa ta'lim sifatini oshirishimiz darkor. Buning uchun darslarni va sinfdan tashqari mashg'ulotlarni tashkillash jarayonlarini zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish yaxshi natija berishi barchamizga sir emas. Xalqimizda "Yoshlikda olingan bilim toshga o'yilgan naqsh kabidir" degan maqol bejiz aytilmagan. Shunday ekan, yosh avlodni ta'limiy bilimlarini boshlang'ich sinflardan o'q mustahkamlab borishimiz lozim. Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalardan foydalanish hozirgi zamonda dolzarb muammolardan sanaladi. Boshlang'ich sinf ta'limini test texnologiyalar asosida tashkillash barobarida o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini o'stirishimiz mumkin. Hozirgi zamonda texnologiyalar juda ham tezlikda rivojlanib bormoqda. Boshlang'ich ta'lim matematikasini o'rganishda axborot kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishni yo'lga qo'yish natijasida o'quvchilarni matematik bilimlarini mustahkamlaymiz, hamda axborot tizimlari borasidagi yangiliklar bilan ularni tanishtirib boramiz. Bundan tashqari, boshlang'ich matematika kursi sodda misol va masalalarni o'rganishda kompyuter texnologiyasi dasturlaridan foydalanib ta'lim sifatini oshirish mumkin. Test savollari yordamida dars o'tish shular jumlasidandir. Test varianti tushunchasini o'quvchilar ongida shakllantirish maqsadida dastlab boshlang'ich sinfini dastlabki davrida test savollarini „ha“ yoki „yo'q“ ko'rinishda berish maqsadga muvofiq.

O'quvchilarga quyidagi ko'rinishdagi savollar berish orqali muammoli vaziyatlar hosil qilish mumkin:

- 8 soniga 5 ni qo'shsak 13 hosil bo'ladimi?
1) Ha 2) Yo'q
- 5 soni 4 sonidan katta, to'g'rimi?
1) Ha 2) Yo'q
- 11 soni 8 sonidan kichikmi?
1) Ha 2) Yo'q
- Qo'shish belgisi "+" ko'rinishida belgilanadimi?
1) Ha 2) Yo'q
- $12 + = 20$ tenglikda katakchani o'rniga 8 soni qo'yilsa, tenglik to'g'ri bo'ladimi?
1) Ha 2) Yo'q
- 30 sonini hosil qilish uchun 22 soniga 8 sonini qo'shish to'g'rimi?
1) Ha 2) Yo'q
- $13 < \square$ tengsizlik to'g'ri bo'lishi uchun katakchani o'rniga 12 sonini qo'yish to'g'rimi?
1) Ha 2) Yo'q

Boshlang'ich sinfdan test savollari turli xil didaktik talablarga va testlarni o'tkazishda o'ziga xos xususiyatlarga egadir.

Ma'lum bir test savollarini o'tkazib, o'quvchilar bilimidagi yo'l qo'yilgan kamchiliklar aniqlanadi va kelgusida o'quv jarayoniga o'qituvchi kerakli o'zgartirishlar kiritadi. Testlar odatdagi yozma nazorat ishalaridan farqli o'laroq qisqa vaqt ichida o'quvchilarni bilimini tekshirishga imkon beradi.

Birinchi sinfdagi matematikadan tuzilgan test savollari yordamida natural sonlar va natural sonlar qatori haqidagi tushunchalarni, qo'shish va ayirish amallarini o'zlashtirilishini, og'zaki xisoblash malakasini, jadval yordamida qo'shish va ayirishni bilishini, sodda arifmetik masalalarni yechish malakasini hamda eng sodda geometrik figuralar haqida tasavvurlarini aniqlash mumkin.

Boshlang'ich sinfda test o'tkazishda turli usullardan foydalanish yaxshi samara beradi. Dastlab mustaxkamlash darsida ikki yoki uchta test beriladi. Bolalarga "variant" tushunchasini shakllantirish maqsadida kompyuter yordamida nazorat o'tkazilganda quyidagicha ishni amalga oshirish maqsadga muvofiq bo'ladi: test savoli matnidan so'ng monitoringda Ayiq, Bo'ri va Delfinning rasmlari beriladi va u xayvonlar oldida test savollarining javoblari ko'rinadi.

1. 5 va 3 sonini yig'inidisi:

2. Qaysi sondan 5 ni ayirsak 4 soni hosil bo'ladi?

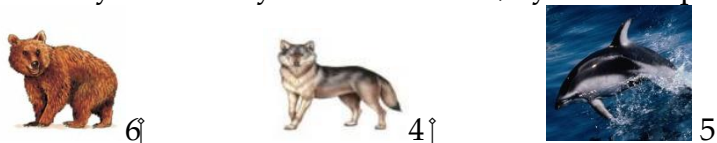
3. $10+5$ 1□ozuvda katakka qanday belgi qo'yish kerak?

4. $11=*+3$ yozuvda * o'rniga qanday sonni yozish kerak?

5. Kamayuvchi 10 ayriluvchi 5 bo'lsa, ayirmani toping?

6. Qo'shiluvchilardan biri 5 ga yig'indi 10 ga teng bo'lsa, ikkinchi qo'shiluvchini toping?

7. 9 soni 11 sonidan nechta kam?

8. 13 kg un 6 kg undan necha kg og'ir?

9. 25 bilan 12 ning yig'indisidan 3 ta ortiq bo'lgan son nechiga teng?

10. 38 sonida nechta birlik bor?

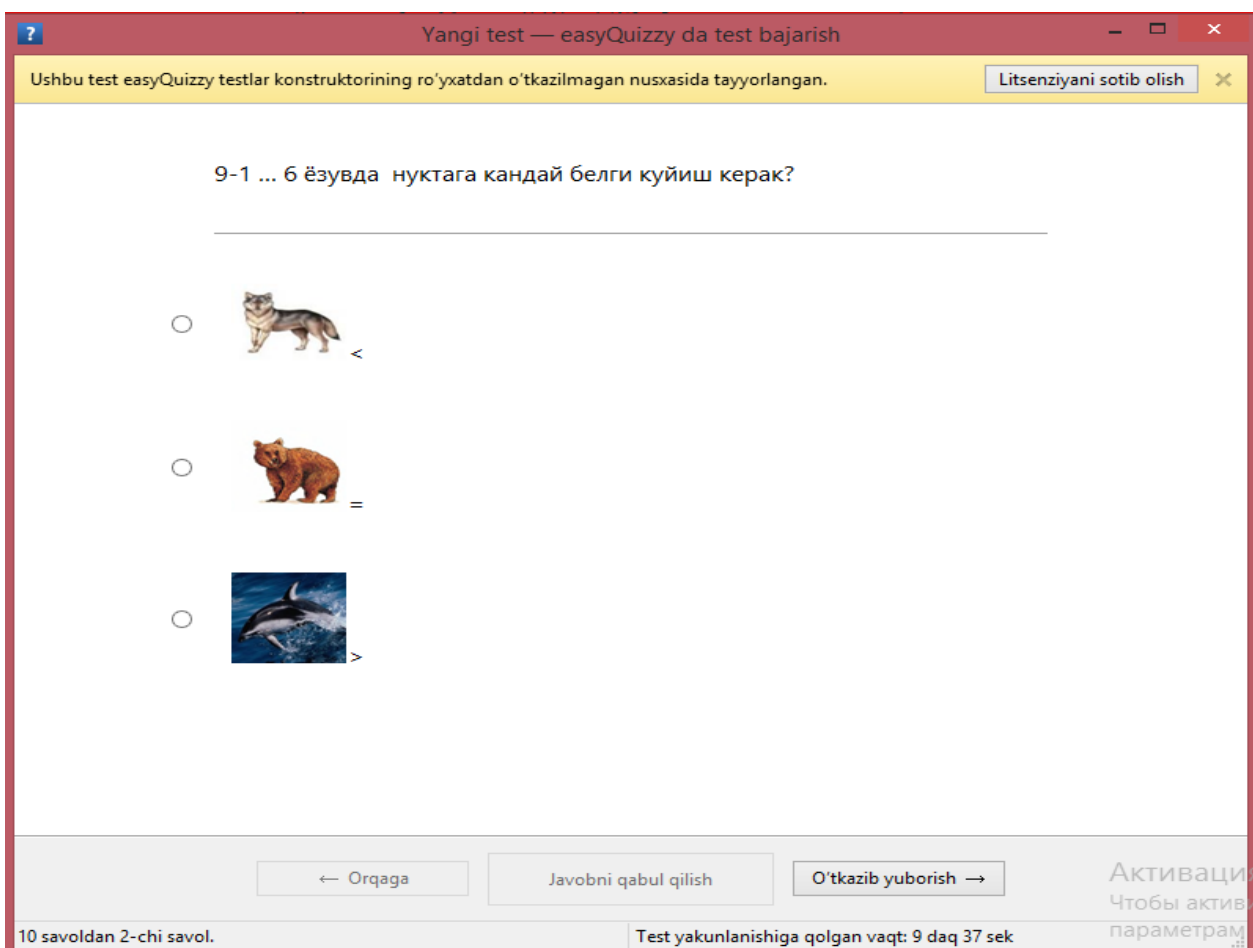

O'quvchilardan berilgan masala yoki misolni kim to'g'ri yechgan deb so'raydi va kerakli tugmachani bosishini ko'rsatadi.

Bunday mashqlar bir necha marta o'tkazilgandan so'ng o'quvchilarga quyidagi muammoli vaziyat vujudga keltiriladi: o'quvchilar ayiq, bo'ri, delfin rasmlari o'rniga qisqacha qanday belgilarni qo'yishni lozim deb topasiz?

Bolalarning ba'zi birlari Ayiq rasmi o'rniga A), Bo'riining o'rniga B), Delfinning rasmi o'rniga D) qilib belgi qo'yishni taklif qiladilar.

Natijada o'quvchilar A), B), D) variantlar o'rnida yuqoridagi Ayiq, Bo'ri va Delfinni tasavvur qiladilar va ularda "variant" tushunchasi shakllantiriladi. Yuqoridagi aytilgan fikrlarning axborot texnologiyalaridan foydalanib quyidagicha tashkillash mumkin. Dastur easyQuizzy dasturi asosida yaratilgan bo'lib, uning ko'rinishi quyidagicha.

Dasturning ishlash printspi quyidagicha:

1. Birinchi bo'lib easuQuizzy dasturi faollashtiriladi, natijada 1-rasmdagi ko'rinish paydo bo'ladi.
2. Savollar bilan tanishgandan so'ng, qaysi rasmga (piktogrammaga) mos javoblar to'g'ri bo'lsa, o'sha doiracha belgilanadi.
3. Hamma savollarga javob berishgandan so'ng, to'g'ri va noto'g'ri javoblar soni ekranda namoyon bo'ladi.

References:

1. Bikbayeva N.U "Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi-T.O'qituvchi 1996
2. M.E.Jumayev, Z.K.Tadjieva "Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi" O'qituvchi, Toshkent 2005 y.